herpy

SALAMANDRY I TRASZKI

Traszka japońska

Cynops pyrrhogaster

Cynops pyrrhogaster to średniej wielkości traszka o długości 9-13 cm z Japonii, z wygiętym, brązowym do czarnego grzbietem i czerwonym do pomarańczowego brzuchem z pstrym wzorem czarnych plam i kresek. Jest odporna i długowieczna, znosi cieplejszą wodę niż większość płazów ogoniastych, ale najlepiej czuje się w chłodzie. Świeżo przeobrażone młode żyją na lądzie nawet przez kilka lat i jest to najtrudniejszy etap hodowli.

Rodzina: Salamandridae Nazwa angielska: Japanese Fire-bellied Newt

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**9-13 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**20-30 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Półwodny**
Środowisko	**Mokradła i lasy i łąki strefy umiarkowanej**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**75 × 35 × 35 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**15-21 °C**
Temperatura w nocy	**12-18 °C**
Wilgotność	**70-90%**
Woda	**Akwaterrarium** głębokość 20-30 cm
Temperatura wody	**15-21 °C**
UVB	**Opcjonalne**
Pokarm	**Owady i dżdżownice i ślimaki**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Larwy w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Dojrzałość płciowa	**12-36 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**100-400**
Czas do wyklucia	**18-25 dni**
Okres larwalny	**90-180 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Małe bezkręgowce wodne (rozwielitki, larwy komarów)**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Bliski zagrożenia (NT)**

O gatunku

Cynops pyrrhogaster to średniej wielkości traszka o długości 9-13 cm; pojedyncze osobniki dorastają do 15 cm. Samce mają 8-10 cm, samice 10-12 cm. Gatunek jest długowieczny: w niewoli żyje zwykle 20-30 lat, a niektóre osobniki dożyły znacznie starszego wieku. Grzbiet jest czekoladowobrązowy do czarnego, czasem z czerwonymi plamami wzdłuż krawędzi grzbietu, i jest wygięty. Skóra jest szorstka i ziarnista, gruczoły przyuszne za głową są wyraźne, a ogon stosunkowo spiczasty. Brzuch

jest czerwony, pomarańczowy lub w odcieniu pośrednim, ze zmiennymi czarnymi znaczeniami w postaci plam, bloków, falistych kresek lub siateczki. W okresie godowym skóra samców staje się gładsza, wzdłuż ogona pojawia się niebieskawy lub fioletowy połysk, a często także cienka końcówka ogona. Samce mają ponadto obrzmiałą okolicę kloaki.

Gatunek dzieli się na kilka lokalnych ras różniących się ubarwieniem i budową ciała, m.in. Sasayama, Atsumi, Hiroshima, Kanto i Tohoku. Niektóre są odrębne genetycznie i w przyszłości mogą zostać podzielone na kilka gatunków. Bez znanego miejsca odłowu praktycznie nie da się ustalić, do której rasy należy dane zwierzę. Rasy różnią się wielkością (największa jest rasa Tohoku) oraz tym, ile czasu spędzają w wodzie.

Gatunek bywa często mylony z *Cynops orientalis*, który często jest pod jego nazwą sprzedawany. *C. orientalis* jest mniejszy, ma gładką skórę, płaski grzbiet i zaokrągloną końcówkę ogona.

Dzikie osobniki zawierają duże ilości tetrodotoksyny, toksyny nerwowej, która ma odstraszać ptaki i ssaki. Trucizna pochodzi niemal wyłącznie z pożywienia, a zwierzęta wyhodowane w niewoli od jaja nie zawierają mierzalnej ilości toksyny. Trucizna jest niebezpieczna tylko po połknięciu; przy kontakcie ze skórą może podrażniać błony śluzowe. Myj ręce przed kontaktem ze zwierzętami i wodą oraz po nim i nie dotykaj oczu ani ust.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Cynops pyrrhogaster pochodzi z Japonii i występuje na wyspach Honsiu, Sikoku i Kiusiu. Jest rozpowszechniona niemal w całym kraju, a poszczególne rasy mają własne obszary: Tohoku w północnej części Honsiu, Kanto na Nizinie Kanto wokół Tokio, Atsumi na półwyspie Atsumi, Sasayama we wschodniej części regionu Chugoku, a Hiroshima na Kiusiu, Sikoku i w regionie Chugoku.

> **Naturalny zasięg:** Japonia.

ŚRODOWISKO

C. pyrrhogaster żyje w stojących i wolno płynących, czystych wodach słodkich: stawach, rowach, polach ryżowych, oczkach wodnych, małych jeziorach i spokojnych zatoczkach strumieni. Unika szybko płynącej wody. Populacje żyją w szerokim zakresie temperatur, a zwierzęta najchętniej wybierają chłodną wodę.

Niektóre populacje są niemal całkowicie wodne, inne spędzają większą część roku na lądzie i wchodzą do wody tylko na rozród. Gatunek rozmnaża się wiosną aż do początku czerwca, najczęściej w kwietniu. Zimą zwierzęta zakopują się w rozkładającej się materii roślinnej, aby uniknąć mrozu i zamarzniętej wody. Młode żyją na lądzie od roku do trzech lat, zanim wrócą do wody jako dojrzałe płciowo osobniki.

Hodowla

TERRARIUM

Para potrzebuje akwarium o pojemności co najmniej 75 litrów, np. 75 × 35 × 35 cm. Więcej zwierząt wymaga więcej miejsca; dla grupy pięciu dorosłych odpowiedni jest zbiornik około 90 × 45 × 60 cm. Długi i niski zbiornik jest lepszy niż wysoki, ponieważ zwierzęta korzystają z powierzchni dna. Akwarium musi mieć szczelną, pewną pokrywę, bo traszki uciekają przez małe szczeliny.

Gatunek jest aktywny, ale powolny i lubi gęste obsadzenie roślinami, które dobrze rosną w chłodzie, np. mchem jawajskim, rogatkiem, anubiasem i Riccią. Dodaj korzenie lub sztuczne dekoracje jako kryjówki. Unikaj luźnych kamieni, które mogą się przewrócić i przygnieść zwierzęta. Stosuj gołe dno lub drobny piasek. Żwir, który zwierzęta mogą wziąć do pyska, może utknąć w jelitach, co prawie zawsze kończy się śmiercią.

Część lądowa jest konieczna, nawet jeśli gatunek można trzymać w wodzie przez cały rok. Kawałek pływającego korka, obsadzona roślinami część lądowa lub kawałek czystego styropianu pozwalają zwierzętom wyjść z wody. Jeśli część lądowa ma warstwę wilgotnego podłoża, zwierzęta mogą też się w nie zakopać i odpoczywać.

TEMPERATURA

Woda powinna mieć najlepiej 15-21 °C. Gatunek znosi cieplejszą wodę niż większość płazów ogoniastych, ale wysoka temperatura stresuje zwierzęta i czyni je bardziej podatnymi na infekcje. Utrzymuj wodę poniżej 23 °C, także latem; od około 24 °C ciepło może szybko stać się niebezpieczne. Ustaw akwarium w najchłodniejszym pomieszczeniu, np. w piwnicy, i w

razie potrzeby chłodź wodę.

Zimą obniża się temperaturę o 5-8 °C. Nie jest to konieczne do utrzymania zwierząt przy życiu, a gatunek rozmnaża się także bez chłodnej zimy, ale chłodne zimowanie wyraźnie pobudza gotowość do rozrodu i jest zalecane. W nocy woda może spadać do 12-18 °C.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Gatunek żyje w wodzie i przy wodzie, więc wilgotność powietrza nad wodą nie jest krytyczna i nie została dla niego zmierzona. Pod szczelną pokrywą jest wysoka, około 70-90 %. Część lądowa musi być wilgotna, aby zwierzęta wychodzące na ląd nie wysychały. Mech lub wilgotna kora zapewniają kryjówki i wilgoć. Zraszanie nie jest konieczne.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Poziom wody wynosi co najmniej 1,5 długości największego zwierzęcia, w praktyce 20-30 cm, a w większych akwariach więcej. Zwierzęta można trzymać w wodzie przez cały rok, jeśli mają dostęp do części lądowej. Woda musi być czysta, uzdatniona z chloru i mieć 15-21 °C.

Stosuj filtr, który nie wytwarza silnego prądu, ponieważ gatunek słabo pływa w szybkiej wodzie. Dobrze sprawdzają się filtry gąbkowe z pompką powietrza. Unikaj filtrów kaskadowych zawieszanych na krawędzi akwarium, bo otworu praktycznie nie da się zabezpieczyć przed ucieczką. Co tydzień wymieniaj około 25 % wody i usuwaj niezjedzony pokarm.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek prowadzi przeważnie nocny tryb życia i nie wymaga specjalnego oświetlenia. Żywe rośliny potrzebują zwykłego oświetlenia akwariowego. UVB nie jest konieczne, ale można je stosować jako uzupełnienie, o ile są kryjówki i głęboka, chłodna woda, w której zwierzęta mogą schronić się przed światłem. Fotoperiod podąża za porami roku, z krótszymi dniami zimą.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Dorosłe zwierzęta łatwo karmić i przyjmują wiele rodzajów pokarmu. Podstawą diety są pokrojone dżdżownice, rurecznik, wazonkowce, rozmrożona ochotka i artemia. Zjadają też większość owadów karmowych. W mniejszych ilościach można podawać chude paski serca wołowego, istnieje też suchy pokarm dla płazów ogoniastych, który niektóre zwierzęta przyjmują. Należy unikać mącznika, ponieważ jego pancerzyk jest trudny do strawienia; świeżo wylinione larwy i poczwarki są w porządku. Ryby karmowe niosą ryzyko pasożytów i infekcji i nie są zalecane.

Dorosłe zwierzęta karmi się trzy razy w tygodniu. Podawaj tylko tyle, ile zjedzą w około 10 minut, a resztę usuwaj. Różnorodność jest ważna. Karotenoidy w pokarmie, np. ze skorupiaków, utrzymują czerwoną barwę brzucha. Wazonkowce nie dają koloru, a ochotka tylko niewiele. Zwierzęta z hodowli bez karotenoidów w diecie mogą mieć żółty brzuch.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest powolny i spokojny i można go trzymać w parach lub grupach, jeśli jest miejsce i wiele kryjówek. Zwierzęta są aktywne wieczorem i w nocy. Podczas karmienia mogą kłapać na siebie, więc podawaj pokarm w kilku miejscach. Małe osobniki mogą zostać zjedzone przez większe. Nie trzymaj gatunku razem z innymi płazami, bo wiele z nich wydziela przez skórę substancje szkodliwe w zamkniętym akwarium.

Najlepiej nie brać zwierząt do ręki. Skóra jest delikatna. Zawsze trzymaj szczelną pokrywę, bo zarówno dorosłe, jak i młode dobrze się wspinają.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce można rozpoznać po obrzmiałej okolicy kloaki, a w okresie godowym ich skóra staje się gładsza, a ogon nabiera niebieskawego lub fioletowego połysku. Samice są większe. Zwierzęta osiągają dojrzałość płciową po 1-3 latach, gdy młode spędzą ten czas na lądzie i wrócą do wody.

GODY I KOPULACJA

Gatunek rozmnaża się wiosną. Zima z wodą chłodniejszą o 5-8 °C pobudza zachowania godowe, ale nie jest konieczna, a wiele zwierząt rozmnaża się także w temperaturze pokojowej przez cały rok. Samce gonią samice, zagradzają im drogę, trącają je i wachlują ogonem, kierując substancje zapachowe w stronę samicy. U niektórych ras samiec podczas zalotów kładzie tylną nogę na karku samicy, a u innych samica popycha lub gryzie samca. Samica pobiera spermatofor samca.

JAJA I LARWY

Samica składa w ciągu sezonu 100-400 jaj, do 40 naraz. Jaja są składane pojedynczo i zawijane w liście roślin wodnych. Wylęgają się po około 20 dniach, zależnie od temperatury.

Larwy najlepiej odchowywać oddzielnie od dorosłych, które w przeciwnym razie zjadają jaja i larwy. Mają zewnętrzne skrzela i muszą dostawać żywy pokarm kilka razy dziennie: świeżo wyklute artemie, rozwielitki i pierwotniaki, później larwy komarów, małe dżdżownice i wazonkowce.

METAMORFOZA

Larwy przeobrażają się po 3-6 miesiącach, zależnie od temperatury i pokarmu. Skrzela i fałd płetwowy zanikają, larwa na pewien czas przestaje jeść, a młoda traszka opuszcza wodę. Po metamorfozie młode mają 25-45 mm długości i często żółty do czerwonawego pasek na grzbiecie. Od tej chwili muszą dostawać pokarm lądowy: skoczogonki, wazonkowce, muszki owocowe, małe dżdżownice i inne maleńkie zwierzęta. Na początku karm codziennie, a potem stopniowo rzadziej.

Świeżo przeobrażone zwierzęta unikają wody i mogą utonąć nawet w bardzo płytkiej wodzie. Dlatego zapewnij im ląd i płytką miseczkę z wodą, nie głębszą, niż są w stanie przejść.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Odchów kijanek

ODCHÓW MŁODYCH

Młode traszki żyją na lądzie przez 1-3 lata. Są dwa dobre sposoby ich odchowu. Prosty i łatwy do kontrolowania: małe terrarium z wilgotnym ręcznikiem papierowym, płytką miseczką z wodą i kryjówkami z kory korkowej, suchych liści lub skorup doniczek glinianych. Często wymieniaj papier i obserwuj, ile je każde zwierzę. Bardziej naturalny: podłoże z włókna kokosowego i ziemi z mchem i ściółką liściową, do którego możesz wpuścić skoczogonki i równonogi. Tu trudniej śledzić pojedyncze zwierzę i istnieje ryzyko pleśni.

Odpowiednim pokarmem są skoczogonki, wazonkowce, muszki owocowe, maleńkie świerszcze, małe dżdżownice i rozmrożona ochotka podawana pęsetą. Małe dżdżownice to najlepszy pokarm na wzrost. Świerszcze opylaj preparatem witaminowo-mineralnym przy każdym karmieniu i nie podawaj ich zbyt wielu naraz, bo mogą gryźć i stresować młode. Muszki owocowe opylaj co drugi lub trzeci raz. Muszki owocowe łatwo uciekają, więc stosuj szczelną pokrywę z kawałkiem materiału pod spodem. Młode dobrze się wspinają, a ciągłe wspinanie się jest sygnałem, że coś jest nie tak: za mokro, za sucho, brak kryjówek lub pokarmu.

Około roku po metamorfozie większość jest gotowa do wejścia do wody, jeśli stopniowo przyzwyczaja się je do płytkiej wody z dużą ilością roślin. Niektóre zwierzęta rosną szybciej niż inne; sortuj je według wielkości, aby największe nie zjadały najmniejszych. Obfite karmienie skraca fazę lądową.

Zdrowie i częste błędy

Gatunek jest odporny, ale tylko wtedy, gdy temperatura i jakość wody są właściwe. Najczęstsze problemy to:

- Zbyt wysoka temperatura. Powoduje stres, osłabienie odporności i choroby, a może być śmiertelna, zwłaszcza powyżej 23-24 °C.
- Zła jakość wody. Niezjedzony pokarm i resztki roślin prowadzą do grzybiczych i bakteryjnych infekcji skóry.
- Niedrożność jelit po połknięciu żwiru. Stosuj gołe dno lub drobny piasek.
- Utonięcie świeżo przeobrażonych młodych, które unikają wody.
- Pasożyty i infekcje z ryb karmowych.

Gatunek, podobnie jak azjatyckie płazy ogoniaste w ogóle, może przenosić Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*), chorobę grzybiczą śmiertelną dla wielu płazów ogoniastych, sam nie wykazując objawów. Nowe zwierzęta poddawaj kwarantannie przez kilka tygodni, używaj osobnych narzędzi do każdego akwarium i myj ręce między akwariami. Nigdy nie wypuszczaj zwierząt ani wody do natury. Zwróć się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli zwierzęta chudną, mają rany lub białe naloty, puchną albo zachowują się nietypowo.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/plazy-ogoniaste/cynops-pyrrhogaster